

Za kaj glasujem?

Za zdravje, znanje,
varno prihodnost!

Kaj bomo gradili?

Prva faza izgradnje porodnišnice

- Soudružba pri obnovi lutkovnega gledališča
- Glasbena šola

- 3 zdravstveni domovi in 2 zdravstveni postaji
- Obnovitev mladinskega okrevališča na Rakitni

Audiologopedski oddelk Centra za rehabilitacijo invalidov

Varstveno delovni center za duševno prizadete občane

- 8 novih vzgojnovarstvenih zavodov in 4 prizidke k starim (1534 novih mest)
- 3 nove šole in 8 prizidkov (84 učilnic in 9 telovadnic)

O STARI PORODNIŠNICI

Teško življenje za pročeljem rdeče stavbe

Moški se tam že tako in tako čudno počuti. Najprej odveč, potem malo tudi kriv. Ne predstavlja si, kaj je za vrati strogo dolgočasne avstroogrske stavbe, kaj se dogaja za prvimi hodniki tega čebelnjaka, za okni, kjer se mnogokrat pojavijo razkuštrane glave mater veselih, pa tudi trpkih obrazov, v obveznem modrem ali rjavem plašču. Živimo v času, ko sta vlogi moškega in ženske v družbi vse manj uokvirjeni in ločeni. Očetje tudi pri nas že delijo veselje in solze v navdušenju ob prihodu novega življenja, mnogo bolj sodelujejo pri negi in skrbi za novorojenčka. Vloga materinstva, ohranjanja rodu, rojevanja, tista obvezna pot v »rdečo hišo«, pa je in bo ostala njena pot, doživljanje, ki ga lahko opiše le sama.

Kaj neki naj torej moški, četudi je sam že oče, pove ženi, materi, dekletu, ki si je vzela nekaj minut za pisanje pod tem naslovom. Kdo neki bi povedal več o nikoli zastalem utripu na Štajmerjevi 3, kot tiste, ki ste tam preživele po tri, štiri, pet dni ali po tolikokrat toliko, kolikor otrok ste rodile? Nemara tisti, ki ste svoje življenje posvetili tisočim novim lučkam življenja. Vi, ki ne jadjujete, čeprav delate skoraj v nemogočih razmerah, ampak nas sprejemate nasmejani, kot da je vaše delo en sam svetel sončen dan.

Saj najbrž je, sam mora biti, odkod bi sicer zdravnik Žarko Tavzes in Vasilij Cerar, namestnica direktorice Metka Potočnikova in višja medicinska sestra Petra Kersnič, ki so nas sprejeli med zadnjim obiskom na Štajmerjevi 3, črpali toliko dobre volje in neke posebne vrste humorja, ki preveva vse v bolnici, ki ni bolnica.

Vedeli smo, da se je po nekem absurdu naša glavna porodnišnica naselila v nekdanji ljubljanski hiralnici, in da je bila stavba postavljena konec minulega stoletja. O vsem drugem smo marsikaj slišali, zato smo vprašali kar naravnost: kaj vas ta čas najbolj ovira pri delu, opišite nam, v kakšnih razmerah se rojevajo naši potomci?

V lanskem letu se je na ljubljanski Ginekološki kliniki (na Štajmerjevi 3 in v Kliničnem centru) skupaj rodilo 8049 otrok, med njimi 4096 dečkov in 3953 deklic. V stari porodnišnici je prišlo na svet 2374 dečkov in 2258 deklic, v novem bloku Kliničnega centra pa 1722 dečkov in 1695 deklic.

Zdravstvenim delavcem in pacientom Ginekološke klinike je v veliko breme tudi razdrobljenost njihove dejavnosti na praktično šestih lokacijah. Razen v stari porodnišnici na Štajmerjevi 3 kjer se odvija pretežni del porodne dejavnosti, matere rojevajo še v drugem nadstropju Kliničnega centra, kjer je prav tako porodni blok z manjšimi zaledenimi posteljami. Ginekologija ima svoje prostore na Štajmerjevi 2, v bivšem Leonišču ter še v tretjem nadstropju Kliničnega centra. Ginekološka specialistična dejavnost je v polikliniki na Njegoševi 4, na Stare pravde 11 pa sta delovni enoti za znanstveno in raziskovalno delo ter informatiko in enota za reprodukcijo.

Magister dr. Žarko Tavzes, vodja porodništva ginekološke klinike ni izgubljal časa z besedami. Po stopnicah nas je odpeljal v prvo nadstropje, v tako imenovani porodni blok. Tu smo se le še čudili. Sobe so prenatrane s posteljami. V nekaterih sobah, celo tam, kjer matere rojevajo, ni tekoče vode. Ena porodna soba za eno mater, to je v stari porodnišnici sanjski luksuz. Namesto da bi se ženska umirila, zbrala, se posvetila sebi in rojevanju otroka, se dogaja, da jo med prvo dobo porajanja tudi po večkrat selijo. Zaradi vode, brez katere pri porodu seveda ne gre. Koliko je zaradi tega več tekanja, gneče, hrupa!

Vsa vodna in grelna napeljava v novem bloku in drugod po stavbi je dotrajana. Poseg v napeljavo na enem mestu razkrije napake na drugih mestih, te pa pomenijo nove preglednice. Pritisk v napeljavi niha. Dogaja se, da namesto hladne priteče iz pip vroča voda ali obratno. Ko iz neznanega vzroka nenadoma zmanjka voda, zamujajo celo nujne operacije... Saj operater in njegovi pomočniki ne morejo začeti, ne da bi si umili roke...?

Radiatorji pokajo, vsake toliko časa iz njih kaplja ali šušti para.

Visoke stene za njimi so kot reliefi, z njih odstopa in se lušči barva. Malo naprej, ko hodnik zavije, je v kotu stisnjeno edino stranišče porodnega bloka, soba za pripravo porodnic, sterilizacija in sobica za odmor sester. Ta sosesčina najbolj nazorno pokaže prostorsko utegnenost ginekološke klinike v rdeči hiši. Ženske vedo, da pomeni priprava na porod britje, klistir, čiščenje, sedenje na školjki. Nekaj metrov proč od kota, kjer se ženske gnetejo pred straniščem, prinašajo umazane in odnašajo sterilne reči. Ko človek to vidi na svoje oči, šele razume, zakaj v stari porodnišnici neprestano tako vztrajno čistijo in zakaj se od vsega hudega, kar doživljajo pri delu, najbolj bojijo infekcije. »Ena huda izkušnja je bila dovolj,« pravijo. »Upamo, da je bila zadnja.«

Ko bi to le lahko zagotovili s čiščenjem ali s prisego! Infekcija je zadnja leta stalna grožnja nad novimi življenji. Porodni blok na primer ima urejen le zasilni filter – improvizirano garderobo sredi hodnika, brez kopalnice in možnosti, da bi si zdravstveni delavci zamenjali še kaj drugega kot plašč in obutev. Skicirane razmere v delu porodnišnice, ki smo ga obiskali (na drugih oddelkih ni dosti drugače), seveda najtežje doživljajo porodnice, matere. Pred časom so na novem oddelku Kliničnega centra, kjer tudi rojevajo, doživljali tak naval bodočih mater, da so jih morali po porodu z otroci vred prepeljati na postelje v rdečo hišo. To se še sedaj dogaja. Razumemo lahko, da matere ne morejo potpeti.

Kolikor le gre, jim pri tem pomagajo vsega tega »vajeni« porodničarji, sestra, bolničarke, vendar se pogosto dogaja, da matere odhajajo domov predčasno, na svojo odgovornost, že po drugem, tretjem, namesto po petem ali šestem dnevu.

Matere, žene, amo vam povedati kaj novega? Najbrž ne. Ali vsaj manj, kot same veste, ki ste v rdeči hiši preživele več dni kot mi ur. Morda se tudi vi zdaj in ta čas sprašujete, kako, da nova porodnišnica že ne stoji, kako smo mogli prej graditi manj nujne objekte?...

Je kaj ponosnejšega in bolj veličastnega kot materinstvo? In je kaj čudnega, če ob nasmehu in joku otroka, podobno kot mati na bolečine, vsi skupaj pozabljamo, kje in kako so tekla tista ure?

Če zdravstveni delavci v stari porodnišnici niso bili plat zvona že prej, je bilo to zato, ker so še preveč vajeni odrekanja. Za vsa ušesa pa je bila zadnja infekcija dovolj razločno opozorilo. Sebi povejmo: zares je bila zadnja!

D. R.

POLITIČNE AKTIVNOSTI DO REFERENDUMA

Glas o samoprispevku naj seže do vsakega!

1. Po zaključku razprave o predlogu sklepa za razpis III. samoprispevka v vodstvih družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društvih v KS in v družbenopolitičnih organizacijah in tozd, predvsem pa na zborih občanov in drugih oblikah organiziranja (ulični zbori, zbori stanovalcev) ter na sestankih sindikalnih skupin, obravnavajo vostva družbenopolitičnih organizacij v občinah dosedanja razprava in politično aktivnost.
ROK: 15. 9. do 22. 9. 1981
2. Po razpravah v vodstvih družbenopolitičnih organizacij v občinah se sestanejo občinske konference SZDL, ki analizirajo in ocenijo razpravo in predloge iz razprave ter oblikujejo v občinah in mestu usklajen predlog sklepa za razpis referenduma za III. samoprispevek v svoji občinski skupščini.
ROK: 17. 9. – 28. 9. 1981
3. Občinske skupščine na predlog občinskih konferenc SZDL sprejmejo sklepe o razpisu referenduma za enoten program III. samoprispevka. Skupščina mesta v svojih zborih tudi obravnava predlog za uvedbo samoprispevka III.
ROK: od 22. 9. – 1. 10. 1981
4. Predsedstva občinskih konferenc SZDL in ustrezni organi drugih družbenopolitičnih organizacij v občinah in mestu sprejmejo programe družbenopolitične aktivnosti za oktober in november – do referenduma.
ROK: od 22. 9. – 1. 10. 1981
5. V občinah se nadaljujejo operativne priprave na referendum. V ta namen se sestanejo volilne komisije pri občinskih skupščinah in opredelijo svoje naloge. V krajevnih skupnostih določijo volilne okolišče in volišča. Uprava za notranje zadeve SML pregleda in preveri volil-

ne sezname ter sodeluje s krajevnimi skupnostmi.

- ROK: 1. oktober 1981
6. Posveti s sekretarji OK ZK, predsedniki KK SZDL, osnovnih organizacij sindikata in ZSMS, KO ZZB NOV in predstavniki ljubljanske univerze o rezultatih javne razprave, stalščih občinske konference SZDL in programih političnih aktivnosti do referenduma.
ROK: 5. 10. 1981
- NOSILEC: Občinske družbenopolitične organizacije in operativni štab občin in mesta
7. Posveti s predstavniki osnovnih, srednjih in ostalih šol, VVZ, centrom za socialno delo in zdravstvenimi delavci o družbenem pomenu samoprispevka.
ROK: 5. 10. 1981
- NOSILEC: Občinski operativni štabi
8. Razgovori s predstavniki društev, družbenih organizacij, humanitarnih organizacij, kulturnih institucij o vlogi in aktivnosti teh dejavnikov za skupne akcije samoprispevka.
ROK: 5. 10. 1981
- NOSILEC: Mestni in občinski operativni štabi
9. Sestanki OO ZK, sindikata, ZSMS, KK SZDL, kjer se člani, delovni ljudje in občani, seznanijo z dokončnim predlogom programa III. samoprispevka v Ljubljani.
ROK: do 20. 10. 1981
- NOSILEC: Vodstva osnovnih družbenopolitičnih organizacij v KS in tozd
10. Seje delegacij in skupščin SIS, kjer se delegati seznanijo s programom III. samoprispevka in pripravijo za vodenje aktivnosti za referendum v KS in tozd.
ROK: 10. 10. 1981

- NOSILEC: IO skupščin SIS in občinski politični štabi
13. Razgovori z učenci in dijaki ter učitelji osnovnih, srednjih šol ter študentsko mladino o pomenu samoprispevka v Ljubljani in programu III. samoprispevka.
ROK: 31. 10. 1981
- NOSILEC: MK ZSMS, OO ZSM na šolah in predavateljski zbori
14. Roditeljski sestanki v osnovnih šolah in VVO z namenom seznanitve staršev-uporabnikov z rezultati I. in II. ter programom III. samoprispevka v Ljubljani.
ROK: 31. 10. 1981
- NOSILEC: Učiteljski zbori osnovnih šol in VVO
15. Na zborih delavcev v tozd in delovnih skupnostih vključiti tudi razpravo o III. samoprispevku v Ljubljani, ko bodo razpravljali o 9 mesečnem gospodarjenju.
ROK: 31. 10. 1981
- NOSILEC: Občinski štabi in predsedniki zborov delavcev ter predsednik OO ZS
16. Na zborih delovnih ljudi in občanov v KS in tozd podrobno obravnavati rezultate samoprispevka I. in II. ter program III. samoprispevka s pomočjo diapozitivov.
ROK: 10. 11. 1981
- NOSILEC: Krajevne skupnosti SZDL in osnovne organizacije sindikata, občinski politični štabi
17. Na sestankih hišnih svetov oz. zborih stanovalcev, uličnih, terenskih in vaških odborov SZDL, na sestankih sindikalnih oz. samoupravnih delovnih skupin se pripravijo na referendum o samoprispevku III in okrepijo družbenopolitično aktivnost.
ROK: 10. november 1981